

I

справа словам адгукнецца...

На гістарычным шляху «Беларускай думкі» і яе папярэднікаў можна налічыць нямала людзей, якія ў свой час уклалі шмат сіл, таленту і старання дзеля таго, каб перыядычнае выданне радавала чытачоў. Сярод іх – і кандыдат філасофскіх навук, вядомы публіцыст, заслужаны дзеяч культуры Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Уладзімір Вялічка. Менавіта яму мы, сённяшнія думкаўцы, як і шматлікія прыхільнікі нашага часопіса, абавязаны тым, што выданне існуе. У далёкім 1991-м Уладзімір Паўлавіч стаў ініцыятарам стварэння «Беларускай думкі». Са сваёй ідэяй ён прайшоў па цяжкім шляху, але не збочыў, увасобіў задуманае ў жыццё і тым самым назаўсёды паяднаў свой лёс з лёсам аўтарытэтнага выдання. Менавіта таму напярэдадні 95-годдзя часопіса мы вырашылі расказаць пра тое, як стваралася «Беларуская думка», і пра даволі неардынарнага чалавека, які на працягу шаснаццаці гадоў кіраваў гэтым працэсам, пра Уладзіміра Паўлавіча Вялічку.

Яго вялікасць выпадак

Кім толькі ні марыў стаць у гады свайго пасляваеннага дзяцінства Валодзя Вялічка – лётчыкам, настаўнікам, вучоным... У школе хлопец сур'ёзна займаўся матэматыкай, і ўсе яго надзеі былі звязаны з дакладнымі навукамі. А вось прафесія журналіста ў пераліку тых дзіцячых мар з'явілася даволі нечакана і адразу ж запаланіла душу і сэрца падлетка.

Побач з яго роднай вёскай Масевічы, што на Пружаншчыне, у тое лета красаваў лён. Шырокае поле паўночнага шоўку некалькі дзён запар палала калгаснае маладзёжнае зв'язно Марыі Ліш. Сваёй справе дзяўчаты былі асабліва адданыя – працавалі рупліва, з энтузіязмам і з песнямі. Аднаго разу вечарам на вясковай вуліцы тым вяселухам, што вярталіся з поля, на вочы трапіўся Валодзя і бойкая звеннявая, ведаючы пра «высокую адукаванасць» хлопца-выдатніка, паўжартам папрасіла яго напісаць пра іх ударную працу ў газету. І, як аказалася, выкананне той просьбы для шасцікласніка Уладзіміра Вялічкі не стала вялікай праблемай – так і з'явілася яго першая публікацыя. Ён пасля дзясяткі разоў чытаў-перачытваў тую замітку. І хоць не ўсё, пра што пісаў,

тады трапіла на газетную паласу, хлопча радавала іншае – яго імя і прозвішча, якімі быў падпісаны матэрыял. А пасля гэтага, як кажуць, пайшло-паехала. З рэгулярнай паслядоўнасцю ў ружанскай раённай газеце, якая насіла назву «Запаветы Леніна», сталі з'яўляцца яго публікацыі пра школьныя справы, пра працу аднавяскоўцаў, пра калгасныя будні... І ўжо задоўга да здачы выпускных экзаменаў за курс сярэдняй школы Уладзімір ведаў, што далей ён будзе вучыцца на журналіста.

Аднак у пачатку 1960-х гадоў для жадаючых паступіць на аддзяленне журналістыкі філалагічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта існавала лагічнае і заканамернае патрабаванне – абавязковая наяўнасць працоўнага стажу тэрмінам не менш за два гады. Зарабляць яго ўчарашні выпускнік, уладальнік школьнага сярэбранага медаля, Уладзімір Вялічка накіраваўся ў ружанскую раёнку: ён там быў сваім чалавекам, таму з залічэннем у штат ніякіх праблем не ўзнікла. Праўда, неўзабаве яму прыйшлося змяніць месца працы – у выніку праведзенай у Беларусі кампаніі па ўзбуджэнні тэрытарыяльна-адміністрацыйных рэгіёнаў у 1962 годзе Ружанскі раён быў скасаваны, адпаведна перастала выдавацца і яго газета,

але таленавітага юнака ахвотна прынялі да сябе калегі з пружанскай раённай газеты «Зара камунізму».

Два першыя працоўныя гады праляцелі хутка, і Уладзімір, як і планаваў, падаў дакументы на аддзяленне журналістыкі філфака БДУ. Але нечакана ўзнікла праблема: у Пружанскім райкаме партыі на маладога журналіста, да таго ж актыўнага камсамольца, разлічвалі і прарочылі светлыя перспектывы па партыйнай лініі.

– Мяне не хацелі адпускаяць, – успамінае Уладзімір Паўлавіч. – Тады работа з кадрамі была на высокім узроўні. Раённыя ідэолагі талковых людзей заўважалі, выходзілі і стараліся рабіць усё магчымае, каб яны былі запатрабаваныя менавіта ў сваім рэгіёне. У райкаме на прыкладзе маіх папярэднікаў ведалі, што пасля вучобы я назад у раён не вярнуся. Таму ўгаворвалі, абяцалі залатыя горы, давалі час падумаць, пасля падаўжалі гэты тэрмін яшчэ не адзін раз. Адным словам, прамаруджвалі, усяляк зацягвалі час. Я ж быў у сваіх памкненнях непахісны. Урэшце дайшло да таго, што заўтра – першы ўступны экзамен, а мая заява на адпачынак так і не падпісана. Відаць, разлічвалі, што ўсё ж здамся. Але я добра ведаў: не адпусціць мяне на ўступныя экзамены кіраўніцтва не мае права, таму стаяў на сваім і перамог – за некалькі хвілін да канца працоўнага дня тая заява была падпісана рэдактарам, які, дарэчы, зусім быў не супраць маёй будучай журналісцкай кар’еры...

Пасля гэтага перад абітурыентам Вялічкам паўстала іншая задача: як да раніцы трапіць у Мінск. Быў ужо вечар, і ўсе, і без таго рэдкія аўтобусы на сталіцу ўжо адправіліся. Але, як вядома, безвыходных сітуацый не бывае – Уладзімір выпадкова даведаўся, што з адной з пружанскіх арганізацый ноччу ў Мінск па вельмі неабходныя запчасткі накіроўваецца палутарка. Месца ў кабіне побач з вадзіцелем было ўжо занятае, таму яму спагадліва прапанавалі месца ў кузаве. Выбіраць, канечне ж, не даводзілася. Затое ўжо ў шэсць гадзін раніцы Уладзімір Вялічка, укрыты бры-

зентам, бо па дарозе заспеў дождж, з кузава той самай палутаркі разглядаў на сталічных вуліцах і праспектах рэдкіх прахожых.

Жыццёвае і прафесійнае сталенне

Са здачай усіх чатырох уступных экзаменаў ва Уладзіміра праблем не ўзнікла. Высокія адзнакі, сярэбраны медаль і, хоць непрацяглая, але багатая на вопыт працоўная біяграфія гарантавалі яму месца сярод студэнтаў-першакурснікаў. Гады вучобы былі напоўнены не толькі старанным навучаннем, але і актыўнай камсамольскай і грамадскай дзейнасцю. А кожнае лета ён быў сярод пакарышчеляў цалінных зямель. У Казахстане тады працавала шмат студэнцкіх будаўнічых атрадаў з Беларусі, і дзейнасць практычна ўсіх з іх вызначалася выключнай арганізаванасцю і выніковасцю. Немалая заслуга ў гэтым была і Уладзіміра Вялічкі, які на момант заканчэння вучобы ў БДУ займаў пасаду намесніка камандзіра Беларускага рэспубліканскага штаба студэнцкіх будаўнічых атрадаў. Гэта даволі высокая грамадская пасада давала яму шэраг пераваг – без праблем, напрыклад, мог уладкавацца на адказную пасаду ў штаце ЦК камсамола альбо застацца ў аспірантуры. Але Уладзімір Паўлавіч вырашыў інакш: вярнуўся на родную Брэстчыну, у абласную газету «Заря».

– Добра памятаю сваю першую камандзіроўку ў знакамiты ўжо тады калгас «Аснежыцкі» Пінскага раёна, – расказвае Уладзімір Паўлавіч. – Паехалі мы з калегам, будучым шматгадовым галоўным рэдактарам «Зарі» Пятром Суцько. Нам была пастаўлена канкрэтная задача: расказаць пра поспехі гаспадаркі на жніве – пад канец 1960-х сярэдні намалот збожжа там складаў больш за 40 цэнтнераў з гектара. З аднаго боку, усё вельмі проста, бо хваліць заўсёды лепш, чым, скажам, крытыкаваць. Але нам хацелася расказаць не столькі пра ўра-высокі ўраджай «Аснежыцкага», колькі пра тое, якім чынам ён дасягаецца, каб і іншым было

чаму павучыцца. Цэлы дзень мы прабылі ў калгасе, сустрэкаліся са спецыялістамі, механізатарамі, камбайнерамі, простымі вяскоўцамі. У выніку ў нас атрымаўся прасторны, на цэлую газетную паласу рэпартаж, у якім мы пастараліся паказаць, што працоўны поспех сам па сабе да аснежынцаў не прыходзіць: патрэбна высокая культура земляробства, высокаадукаваныя спецыялісты, перадавыя тэхналогіі вырошчвання збожжавых культур... і добрасумленная праца ўсіх і кожнага ў адзіным зладжаным вытворчым ланцужку. Памятаецца, што кіраўнік гаспадаркі, вядомы ў Беларусі аграрый, Герой Сацыялістычнай Працы Уладзімір Антонавіч Ралько быў вельмі задаволены нашым матэрыялам, тэлефанаваў галоўнаму рэдактару, дзякаваў...

Праца ў брэсцкай «Зарэ» стала для Уладзіміра Паўлавіча не толькі перыядам прафесійнага станаўлення, але і добрай жыццёвай школай. Паездкі па вобласці, знаёмствы з цікавымі суразмоўцамі, сустрэчы з простымі людзьмі на прадпрыемствах і ў калгасах, а затым творчае асэнсаванне гэтага ў газетных матэрыялах – усё гэта прыносіла яму задавальненне, радасць ад кожнага пражытага дня. А прайшло зусім нянога часу, і ў працоўнай кар’еры Вялічка адбыліся змены – маладога журналіста прызначылі членам рэдкалегіі, загадчыкам ідэалагічнага аддзела рэдакцыі. Пасля чаго яму давялося рабіць істотную карэкціроўку сваёй творчай дзейнасці, але настойлівасць і працалюбства далі свой плён і на гэтай ніве.

Газетная рубрыка Уладзіміра Паўлавіча «Практика идеологической работы. Адреса опыта», нягледзячы на сваю тэматычную абмежаванасць, мела вялікую чытацкую аўдыторыю. Надрукаваныя ў ёй матэрыялы абмяркоўваліся і на нарадах з удзелам ідэалагічнага актыву вобласці, і ў працоўных калектывах, адгукаліся на іх і простыя чытачы газеты. Некаторыя публікацыі нават перадрукоўваліся рэспубліканскімі газетамі, пасля чаго журналіст атрымліваў прызнаны на іх водгукі з розных куткоў Беларусі. З часам яго лепшыя аргументы, як і матэрыялы

◀ Уладзімір Паўлавіч Вялічка

калегі па аддзеле Ізмаіла Аграноўскага, склалі аснову іх сумеснай кнігі «Обращение к сердцу», якая таксама атрымала шырокі рэзананс.

Адным словам, любімай журналісцкай справе Уладзімір Паўлавіч аддаваў усяго сябе і без астатку. Відаць, таму перыяд працы ў абласной газеце праляцеў для яго незаўважна. І зусім неспадзяваным для ўжо вядомага, дарэчы, не толькі на Брэстчыне журналіста аказаўся чарговы паварот лёсу, калі пасля шасці гадоў творчай дзейнасці ў газеце «Заря» яго запрасілі працаваць у абкам партыі. Праўда, там Вялічка таксама даволі хутка знайшоў сябе – узначаліў лектарскую групу. І зноў у яго – запамінальныя паездкі па вобласці, сустрэчы з цікавымі людзьмі, выступленні ў працоўных калектывах... Усё гэта па-свойму прыцягвала, творча жывіла, давала натхненне, у тым ліку і журналісцкае, спрыяла з’яўленню новых актуальных публікацый у абласной альбо ў рэспубліканскіх газетах.

Побач з Машэравым

А тым часам лёс вёў Уладзіміра Вялічку ўсё далей, па-ранейшаму падносячы

сюрпрызы. Рашэнне бюро Брэсцкага абкама аб накіраванні яго на вучобу ў Маскву, у Акадэмію грамадскіх навук пры ЦК КПСС было з іх разраду. Конкурс – каля пяці чалавек на месца. Уладзімір Паўлавіч усе экзамены здаў на выдатна і стаў аспірантам прэстыжнай у Савецкім Саюзе навучальнай установы.

Вучоба ў маскоўскай акадэміі істотна адрознівалася ад навучання ў звычайнай ВНУ. Вельмі вялікая ўвага надавалася тэарэтычнай і метадычнай падрыхтоўцы новай фармацыі кадраў. Заняткі, семінары і экзамены займалі два гады. Адначасова ішла праца над дысертацыяй, пасля абароны якой выпускнікі атрымлівалі вучоную ступень кандыдата навук.

– Пасля заканчэння другога курса я з сям’ёй адпачываў у адным з пансіянатаў пад Брэстам, – успамінае Уладзімір Паўлавіч. – І аднаго разу там здарыўся сапраўдны перапалох: дырэктар усхвалявана паведаміў, што мне тэлефануюць з ЦК КПБ. Я зняў трубку, а там толькі кароткае – «Вас заўтра чакае да сябе Пётр Міронавіч Машэраў». Зразумела, першым ранішнім аўтобусам я накіраваўся ў Мінск. Пры гэтым усю дарогу не ведаў мэты сваёй экстраннай паездкі ў сталіцу. Зусім нічога наконт гэтага спачатку не паведаміў мне і Пётр Міронавіч. Наша размова цягнулася больш за тры гадзіны. Гаварылі мы нязмушана на самыя розныя тэмы – пра грамадазнаўчыя навукі, перш за ўсё пра філасофію і этыку, пра родную Машэраву Расоншчыну, пра літаратуру... Пілі гарбаты з пячэннем. А пад канец нашай гутаркі першы сакратар ЦК КПБ нібы між іншым рэзюмаваў: «Ну што ж, будзем працаваць разам». Такого павароту я не чакаў: у мяне вучоба ў Маскве, дысертацыя. Але адмаўляцца не стаў, папрасіў час, каб падумаць над яго вельмі сур’ёзнай прапановай. Ужо выйшаўшы з кабінета Машэрава, я даведаўся, што Пётр Міронавіч шукаў сабе памочніка, які курыраваў бы блок сацыяльна-гуманітарных пытанняў. Ён чытаў мае публікацыі ў беларускіх газетах і часопісах, у саюзнай «Правде», знайшоў іх надзённымі і актуальнымі, таму і спыніўся на маёй кандыдатуры...

Над прапановай Машэрава Уладзімір Паўлавіч думаў усю дарогу назад. Ужо ў Брэсце раіўся з роднымі, сябрамі, былымі калегамі. І вырашыў, што трэба скончыць вучобу ў акадэміі. Намер Вялічкі партыйны лідар Беларускай ССР прыняў да ведама, але канчаткова пытаньня так і не вырашыў. Пасада памочніка праранейшаму заставалася вакантнай да канца 1979 года. А патэнцыяльны на яе кандыдат за гэты час дапрацоўваў дысертацыю, шліфаваў яе і рыхтаваўся да абароны.

Новы 1980 год Уладзімір Паўлавіч сустракаў з сям’ёй у Брэсце. Увечары 2 студзеня Вялічкі адклікнуліся на запрашэнне сяброў і выправіліся да іх у госці. Святочная вячэра была ў разгары, як кватэры настойліва зазваніў тэлефон. Голас у трубку папрасіў паклікаць Уладзіміра Паўлавіча і, калі той прадставіўся, зноў прагучала ўжо знаёмае: «Вас заўтра чакае Пётр Міронавіч Машэраў».

На гэты раз Пётр Машэраў міндальнічаць не стаў. Па-дзелавому каратка кінуў: «Зараз пачнецца бюро ЦК. Не тшуйся, спрацуемся!». На тым пасяджэнні бюро Уладзіміра Паўлавіча аднагалосна зацвердзілі памочнікам партыйнага лідара Беларусі і адразу даручылі рыхтаваць візіт Пятра Міронавіча ў В’етнам.

Сумесная праца з П. Машэравым была непрацяглай. У пачатку кастрычніка таго ж 1980 года Пётр Міронавіч загінуў у аўтамабільнай катастрофе ў Смалявіцкім раёне. Аднак той кароткі перыяд сваёй працоўнай біяграфіі Уладзімір Паўлавіч згадвае як адзін з самых яркіх. Нядаўна ён закончыў сваю чарговую кнігу. Яна прысвечана Пятру Міронавічу Машэраву і прымеркавана да 100-годдзя з дня яго нараджэння, якое будзе адзначацца ў лютым будучага года.

Узначальваючы часопіс «Коммунист Белоруссии»

Пасля смерці Машэрава Уладзімір Паўлавіч больш за два гады працаваў памочнікам машэраўскага пераемніка Ціхана Кісялёва, а затым накіраваўся зноў у Маскву – яго прапанавалі на

◀ Калектыў рэдакцыі.
Пачатак 2000-х

пасаду інструктара арганізацыйнага аддзела ЦК КПСС. Праца ў вышэйшым органе партыйнага кіраўніцтва для кандыдата філасофскіх навук была крыху не па профілі, але Вялічка са сваімі абавязкамі спраўляўся і нараканняў не меў. І ўсё ж яго нястрымна цягнула ў родную Беларусь. Таму, як толькі з'явілася магчымасць, ён вярнуўся ў Мінск і ў хуткім часе быў прызначаны на пасаду галоўнага рэдактара часопіса «Коммунист Белоруссии».

– Тады ўжо ў самым разгары была перабудова, – гаворыць Уладзімір Паўлавіч. – Выданне павінна было рэагаваць на патрабаванні часу, абагульняць тэндэнцыі, расказваць пра рэальны стан спраў у эканоміцы і пра тое, што робіцца ў дзяржаве для выпраўлення сітуацыі, разам з аўтарытэтнымі навукоўцамі намячаць перспектывы будучыні... І, як бы складана гэта ні было, мы крочылі ў ногу з часам. Праўда, перш чым прыйсці да гэтага, давялося сур'ёзна заняцца ўнутранай дысцыплінай у рэдакцыйным калектыве, прыняць некалькі непапулярных кадравых рашэнняў і адначасова запрасіць на працу вядомых публіцыстаў...

Як прызнаецца Уладзімір Паўлавіч, паступова ў «Коммунисте...» склаўся

калектыў, якому пад сілу было вырашэнне любых творчых задач. Але грымнуў жнівень 1991-га. Акурат у дзень самаабвяшчэння Дзяржаўнага камітэта па надзвычайнаму становішчу выйшаў восьмы нумар часопіса. А вось выхад чарговай, дзявятай па ліку, кніжкі «Коммуниста Белоруссии» за 1991 год аказаўся пад пагрозай зрыву, і толькі дзякуючы неймаверным намаганням галоўнага рэдактара ён змог убачыць свет.

– На чацвёртай старонцы вокладкі мы змясцілі сваё рэдакцыйнае «Слово к читателю», у якім праўдзіва апісалі сітуацыю, – Уладзімір Паўлавіч знаходзіць у кніжна-часопісным стосе згаданы ім нумар і далей цытуе. – «В связи с тем, что деятельность КПБ приостановлена, наш журнал оказался в критическом положении. Не исключено, что мы с вами встретились сегодня в последний раз. В редакции раздаются звонки: многих из вас, научную общественность Минска и других городов встревожила судьба единственного в республике теоретического журнала. Трудовой коллектив редакции намерен перепрофилировать издание, обогатить его содержание с учетом всего спектра современной прогрессивной мысли. Мы понимаем: право на жизнь обновлен-

ный журнал будет иметь лишь в том случае, если его облик будет отвечать глубине и масштабам демократических преобразований в обществе. Предполагается назвать его «Беларуская думка» и издавать на белорусском и русском языках в зависимости от языка авторского оригинала...».

Прыкладна такія ж самыя, як і ў рэдакцыйным звароце да чытачоў, словы сказаў тады, адразу пасля падпісання ў друк апошняга нумара «Коммуниста Белоруссии», Уладзімір Паўлавіч і свайму калектыву. Сказаў сумленна, без прыхарошвання сітуацыі і завоблачных абяцанняў. Сёй-той успрыняў тую шчырасць галоўнага рэдактара як беззваротную страту і паспяшаўся пакінуць рэдакцыйную каманду, а некаторыя даверыліся яму, паверылі, што новы часопіс абавязкова з'явіцца і іх багаты працоўны вопыт будзе там запатрабаваны.

Як нараджалася «Беларуская думка»

З ідэяй стварэння новага часопіса Уладзімір Вялічка найперш пайшоў да заснавальнікаў «Коммуниста...», але падтрымкі там не знайшоў. Кампартыя тады ўжо была па-за законам і, зразумела, неабходных на выданне грошай у яе не было. Звярнуўся да аднаго, другога, трэцяга знаёмага ў тагачасным Саўміне – усе разводзілі рукамі. Пайшоў па прадпрыемствах – вынік, нягледзячы на абяцанні дапамагчы, той жа.

І ўсё ж выйсце знайшлося. У адзін са сваіх чарговых паходаў у Дом Урада Уладзімір Паўлавіч выпадкова на вуліцы сустрэў доктара эканамічных навук, прафесара Уладзіміра Шымава, які на той час працаваў намеснікам дырэктара па навуковай працы Навукова-даследчага эканамічнага інстытута Дзяржплана Беларусі. Разгаварыліся. Канцэпцыя часопіса, на старонках якога, як даводзіў У. Вялічка, значнае месца планавалася адвесці навуковай практыцы і перспектывым прагнозам эканамічнага развіцця, Уладзіміру Мікалаевічу спадабалася. У той жа дзень разам зайшлі

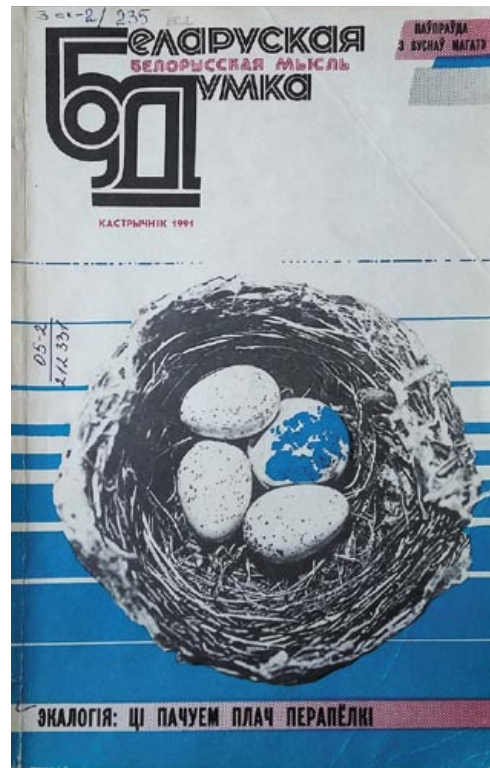
да С. Лінга – намесніка старшыні Савета Міністраў і адначасова кіраўніка Дзяржаўнага камітэта па эканоміцы і планаванні. Сяргей Сцяпанавіч таксама падтрымаў ідэю, пасля чаго яны ўтрох ужо сталі думаць, як прафінансаваць выданне. Справа ў тым, што Саўмін не мог выдзеліць грошы непасрэдна на часопіс, таму давялося ісці абходным шляхам: урад выдаткоўваў сродкі Навукова-даследчаму эканамічнаму інстытуту Дзяржплана Беларусі, а ўжо той разлічваўся з друкарняй і г.д.

Свае абяцанні і С. Лінг, і У. Шымаў выканалі. Уладзімір Паўлавіч таксама не падвёў: за даволі кароткі тэрмін супрацоўнікамі, якія паверылі свайму галоўнаму рэдактару, быў падрыхтаваны першы нумар «Беларускай думкі»: ён пабачыў свет у кастрычніку 1991 года. Адкрываў часопіс зварот «Да нашых чытачоў», у якім былі сцісла выкладзены мэты і задачы новага выдання, яго рэдакцыйная палітыка. «Тры драматычныя дні жнівеньскай завірухі далі моцны штуршок для фарміравання грамадзянскай і нацыянальнай свядомасці, – гаварылася ў ім. – Магутны рух супраць таталітарызму, за дэмакратыю і свабоду зліўся з пераходам да ўсталявання якасна іншых форм грамадскага жыцця. Беларусь надзвычай лёгка выйшла з небяспечнага шторму, але працягвае, вобразна кажучы, пікіраваць. Павальны дэфіцыт тавараў штодзённага ўжытку, імклівы рост злчыннасці, абрыдлая дэмагогія выклікаюць у насельніцтва незадаволенасць, а ў грамадстве – нестабільнасць. У гэтых складаных умовах сацыяльнай практыцы, як ніколі раней, патрэбны абгрунтаваны прапановы, дакладныя рэкамендацыі. Генерыраваць, прапагандаваць іх і закліканы тэарэтычны, навукова-публіцыстычны часопіс “Беларуская думка”. Яго галоўная задача – самым рашучым чынам мяняць нашы погляды на сучаснасць, быць трыбунай новых ідэй, незалежных меркаванняў. Мы маем намер весці шырокае дыскусіі аб праблемах забеспячэння сапраўднага суверэнітэту рэспублікі, дапамагаць працоўным калектывам хутчэй асвоіць

механізмы рыначнай эканомікі, спаўна авалодаць прагрэсіўнымі метадамі гаспадарання і кіравання. Публікацыі на гэтыя тэмы будуць звязаны з вынікамі разгорнутых навуковых даследаванняў па праграме Комплекснага прагназавання сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на перспектыву. Пачэснае месца на старонках часопіса зоймуць матэрыялы, прысвечаныя нацыянальнай гісторыі, багатай і самабытнай беларускай культуры. Пастаянную прапіску атрымаюць артыкулы, у якіх будуць асвятляцца пытанні народнай адукацыі, аховы здароўя людзей, экалогіі, маралі і права... Новы часопіс возьме ўсё лепшае, што было ў папярэдняга – часопіса “Коммунист Белоруссии”, якому няма чаго саромецца за сваю мінулую дзейнасць і які заўсёды імкнуўся аб’ектыўна асвятляць ход падзей...»

Пры фінансавай падтрымцы Навукова-даследчага эканамічнага інстытута Дзяржплана Беларусі ўслед за кастрычніцкім выйшлі ў свет лістападаўскі і снежаньскі нумары «Беларускай думкі». А ўжо ў новым, 1992 годзе заснавальнікам часопіса афіцыйна выступіў Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, і калектыў выдання пасля трох месяцаў працы ў няпэўнасці адчуў глебу пад нагамі. Зноў рэдакцыя стала працаваць паўнацэнна, пачалі з’яўляцца новыя ідэі, новыя рубрыкі і, зразумела, цікавыя матэрыялы. А яшчэ праз тры гады, у 1995-м, у біяграфіі часопіса адбыліся чарговыя змены – яго заснавальнікам выступіла Адміністрацыя Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і перад выданнем былі пастаўлены новыя задачы. Найважнейшымі з якіх – адлюстраванне працэсу дзяржаўнага будаўніцтва і фарміраванне нацыянальнай свядомасці беларускага народа. Ранейшы фармат часопіса не дазваляў у поўнай меры выконваць ускладзеныя на яго функцыі, таму, пасля набыцця новага статусу, ён удвая, да 200 старонак, павялічыў свой аб’ём, змяніў афармленне і вёрстку.

Ад нумара да нумара «Беларуская думка» набрала моц і размах, а разам з ім – і аўтарытэт у чытацкім асяроддзі. Часопіс

змог гарманічна аб’яднаць пад сваёй вокладкай добрую, якасную журналістыку з навуковай думкай і ў гэтым была яго ўнікальнасць. А ў тым, што выданне аказалася менавіта такім, безумоўна, заслуга яго галоўнага рэдактара Уладзіміра Паўлавіча Вялічкі – вядомага публіцыста і самаадданага чалавека, які не толькі стварыў новы часопіс, але і з’яднаў вакол сябе таленавіты журналісцкі калектыў.

Уладзімір Паўлавіч з павагай адзначае тых, хто разам з ім на працягу шаснаццаці гадоў ствараў «Беларускую думку»:

– Сёння добра вядома імя крытыка і літаратуразнаўцы Алеся Марціновіча, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі. Ён быў маім першым намеснікам, курыраваў літаратурна-мастацкі напрамак, так бы мовіць, даваў спажыву для розуму і сэрца, пастаянна знаёмячы чытачоў з дасягненнямі нацыянальнай культуры. Другі намеснік галоўнага рэдактара – Галіна Булька, паэт і філосаф па стане мыслення, вяла складаны і празайчны адзел «Навука і тэхналогіі», расказвала пра вядомых вучоных, іх адкрыцці, развіццё найноўшай вытворчасці. Галіна Махнач

◀ Першы нумар часопіса «Беларуская думка». Кастрычнік 1991 года

загадвала аддзелам эканомікі. Цудоўна разбіраючыся ў класічных і сучасных рыначных эканамічных тэорыях, адкрываючы ім дарогу на старонках часопіса, яна сама нястомна шукала прыклады перадавога вопыту ў рабоце рэгіёнаў, прамысловых і аграрных прадпрыемстваў рознай формы ўласнасці. Ларыса Якавенка ўзначальвала аддзел адукацыі і выхавання, яна вельмі маштабна пісала пра ўсе змяненні ў навучальнай сістэме, пра выхаванне падрастаючага пакалення. Васіля Шырکو мы з павагай называлі галоўным «вертыкальшчыкам» «Беларускай думкі». Спецыялізуючыся на праблемах дзяржаўнага будаўніцтва, ён быў лёгкі на пад'ём і не ўяўляў свайго жыцця без паездак у самыя аддаленыя рэгіёны. Яго эсэ аб рабоце мясцовых улад заўсёды былі жыццёвымі і павучальнымі. Тамара Якаўлева распрацоўвала сацыяльную тэматыку, тую, якая мела непасрэдны выхад на простага чалавека. Да падрыхтоўкі сваіх і аўтарскіх матэрыялаў яна ставілася скрупулёзна, думаючы пра тое, як друкаванае слова адгукнецца ў сэрцах людзей. Наш старэйшына Аляксандр Ратайка да публікацый у раздзелах «Філасофія і сучаснасць», «Гістарычная памяць» прыцягваў такіх вядомых вучоных, як В. Сцёпін, Я. Бабосаў, Д. Шыраканаў, П. Вадап'янаў, І. Антановіч, А. Зеляноў,

Ю. Харын, М. Сташкевіч, В. Акулаў, І. Лявях, Ч. Кірвель, У. Калмыкоў, У. Бажанаў, А. Разанаў. Іх глыбокія роздумы пра беларускую ўнікальную духоўную спадчыну, пра глабальныя праблемы развіцця чалавецтва нікога з чытачоў не пакідалі абьякавым. Таленавітае пярэ вядомай журналісткі Ліліі Ламсадзэ стварала грунтоўныя артыкулы на актуальных тэмах экалогіі і здароўя. Карэспандэнцкая сетка часопіса была прадстаўлена Мікалаем Панасюком. Пясняр-рамантык роднай зямлі, ён з незвычайнай цеплынёй пісаў пра лепшых людзей Брэстчыны...

У 2007 годзе «Беларуская думка» ўвайшла ў склад Беларускага тэлеграфнага агенцтва. Уладзімір Вялічка лічыць тое рашэнне не зусім лагічным, на што мае поўнае права. Тым не менш, узначальваючы літаратурна-мастацкі, духоўна-асветніцкі, навуковы часопіс Саюза пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы «Белая Вежа», ён па-ранейшаму цікавіцца выданнем. Прынамсі, з'яўляецца яго пастаянным чытачом. І, як шчыра прызнаўся ў канцы нашай размовы, не расчараваны сваім дзецішчам і жадае ўсім, цяперашнім супрацоўнікам «Беларускай думкі», плёну і новых творчых знаходак.

Сяргей ГАЛОЎКА

Фота з асабістага архіва У.П. Вялічкі

ПОДПИСКА НА ЖУРНАЛ

Идет подписка на «Беларускую думку» на II полугодие 2017 года!

«БЕЛАРУСКАЯ ДУМКА»

74938 – ИНДИВИДУАЛЬНАЯ ПОДПИСКА.

Стоимость: 1 мес. – 3 руб., 3 мес. – 9 руб.,
6 мес. – 18 руб.

749382 – ВЕДОМСТВЕННАЯ ПОДПИСКА.

Стоимость: 1 мес. – 9,06 руб., 3 мес. – 27,18 руб.,
6 мес. – 54,36 руб. (включая НДС).

**СТОИМОСТЬ ЖУРНАЛА ПО ПОДПИСКЕ
НИЖЕ РОЗНИЧНОЙ**